

FIȘA MĂSURII

DEZVOLTAREA SATULUI ROMÂNESC - M4/6B

Tipul măsurii:

INVESTIȚII

SERVICII

SPRIJIN FORFETAR

1. **Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL**

Justificare și corelare cu analiza SWOT :

Dezvoltarea socio-economică a teritoriului Defileului Mureșului superior este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale de existență și accesibilitatea serviciilor de bază, inclusiv a celor de agrement, a celor sociale și culturale. Acesta reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții, care poate aduce o contribuție la incluziunea socială, inversarea tendințelor de declin economic și social și depopulare a teritoriului.

Măsura de finanțare "Dezvoltarea satului românesc" își propune să contribuie la dezvoltarea socio-economică a teritoriului și reducerea decalajului dintre mediul urban și mediul rural prin oferirea unor soluții la problemele identificate în urma animării teritoriului așa cum sunt prezentate în analiza SWOT.

Astfel cum se prezintă în analiza diagnostic și analiza SWOT, teritoriul GAL prezintă diverse probleme în ceea ce privește infrastructura de utilitate publică precum: infrastructura de iluminat, amenajarea spațiilor publice, starea clădirilor publice, serviciile publice, infrastructură privind protecția populației etc.

Așadar, infrastructura de iluminat public este învechită și necesită îmbunătățiri, mai ales în ceea ce privește eficiența energetică. Din cele 10 comune, mai puțin de 50% au făcut investiții recente în infrastructura de iluminat (respectiv: Rușii Munți, Brîncovenești, Lunca Bradului și Suseni), restul rețelelor sunt învechite și prezintă un consum de energie ridicat.

Deși copiii și persoanele tinere reprezintă 34% din totalul populației (respectiv 8644 pers) doar o mică parte din aceștia beneficiază de spații de agrement (parcuri, locuri de joacă, terenuri de sport) amenajate. Spațiile publice cum ar fi piețele centrale, parcuri sau locurile de joacă sunt existente în 90% din teritoriul GAL însă, acestea necesită modernizări și dotări corespunzătoare astfel încât să poată oferi un nivel de trai mai ridicat, un confort suplimentar în mediul rural care să contribuie la reducerea disparităților dintre mediul urban și mediul rural. Așadar, s-a constatat faptul că majoritatea spațiilor publice de agrement existente necesită reabilitare nefiind amenajate corespunzător.

Majoritatea populației utilizează bicicleta ca mijloc principal de transport, iar conform animării teritoriului reiese faptul că în teritoriu se practică cicloturismul deși în niciuna dintre cele zece comune din teritoriul GAL nu există piste de biciclete amenajate dar mai ales o pistă care să facă legătura între satele din teritoriu.

În fiecare din cele 10 comune există clădiri publice care sunt într-un stadiu avansat de degradare și nu pot fi utilizate deoarece necesită reabilitare iar UAT-urile nu își permit din bugetele locale să aloce fonduri pentru astfel de investiții. Așadar, clădiri precum: dispensare, biblioteci comunale chiar și sediile Unităților Administrativ teritoriale și altele riscă să devină inutilizabile dacă nu se realizează investiții în acest sens. Reabilitarea/modernizarea acestora ar contribui la îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL și/sau al creșterii performanței de mediu a așezărilor.

S-a identificat de asemenea necesitatea investițiilor în infrastructura socială pentru comunitățile marginalizate, având în vedere că în teritoriul GAL există 999 de persoane care fac parte din comunități marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială respectiv: 486 persoane în localitatea Fițcău din comuna Aluniș, din care sub 20% sunt persoane de etnie rromă și 513 persoane în localitatea Neagra, comuna Lunca Bradului.

Creșterea animalelor reprezintă una din principalele surse de venituri ale populației din zonă, iar târgurile de animale reprezintă o activitate care se desfășoară cu tradiție deși nu există locuri amenajate corespunzător, dotate la standarde europene care să permită desfășurarea cu regularitate a târgurilor și să aducă un renume în zonă. Aceeași situație este resimțită și la nivelul piețele agro-alimentare.

În concluzie, cele prezentate mai sus reprezintă principalele probleme cu care se confruntă teritoriul GAL în ceea ce privește infrastructura de utilitate publică și respectiv "Dezvoltarea satului românesc".

Obiectivul de dezvoltare rurală: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă conform Regulamentului 1305 din 2013, art. 4, lit. (c).

Obiectivele specifice ale măsurii:

- Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale, implicit diminuarea gradului de sărăcie;
- Îmbunătățirea serviciilor publice locale prin dotarea lor cu echipamente necesare;
- Îmbunătățirea siguranței publice prin înființarea și/sau monitorizarea rețelelor de iluminat public și prin instalarea sistemelor de supraveghere;
- Îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază și a infrastructurii de utilitate publică destinate populației rurale contribuind la dezvoltarea economică a teritoriului și implicit la reducerea decalajului dintre mediul urban și mediul rural.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg. (UE) nr. 1305/2013 și anume P6 „Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale”.

Măsura corespunde obiectivelor art. 20 din Reg. (UE) nr. 1305/2013 și anume:

- alin. 1, lit. (b): investiții în crearea, îmbunătățirea și extinderea tipurilor de infrastructuri la scară mică, inclusiv investiții în domeniul energiei din resurse regenerabile și al economiei energiei;
- alin. 1, lit. (d): investiții în crearea, îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale și a infrastructurii aferente;

- alin. 1, lit. (g): investiții orientate spre transferul activităților și transformarea clădirilor sau a altor instalații aflate în interiorul sau în apropierea așezărilor rurale, în scopul îmbunătățirii calității vieții sau al creșterii performanței de mediu a așezării respective.

Măsura contribuie la Domeniul de Intervenție 6B) încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013:

INOVARE: o infrastructură îmbunătățită permite afacerilor din mediul rural să se dezvolte și încurajează spiritul antreprenorial și inovator. Vor fi selecționate cu prioritate investițiile care demonstrează caracterul inovativ al acțiunilor propuse prin proiect.

Una dintre acțiunile inovatoare ale acestei măsuri ar putea fi investițiile în servicii și/sau infrastructură privind protecția populației prin utilizare panourilor de avertizare a evenimentelor meteo severe, un sistem inovativ ce are ca scop prevenirea și reducerea daunelor materiale, prevenirea pierderilor de vieți omenești cât și aflarea valorilor (temperatura, viteza vântului și umiditatea) de la amplasamentul panoului.

PROTECȚIA MEDIULUI:

Potențialii beneficiari sunt sprijiniți ca în cadrul proiectelor să utilizeze soluții care conduc la eficientizarea consumului de energie. Reducerea consumului de energie prin măsuri de eficientizare a consumului și prin utilizarea cât mai largă a energiei din surse regenerabile reprezintă o bună condiție pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În cadrul procesului de proiectare trebuie luate în considerare materiale care asigură impactul minim asupra mediului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M6/6B

Sinergia cu ale măsuri din SDL: M3/6A; M5/6B, M6/6B, M7/6C contribuie la realizarea priorității 6 "Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale".

2. Valoarea adăugată a măsurii:

La proiectarea investițiilor cu construcții se impune luarea în considerare a caracteristicilor arhitecturale, de structură urbanistică și de peisaj. Se pune un mare accent la eficientizarea energetică a investițiilor prin utilizarea energiei regenerabile.

Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale, îmbunătățirea serviciilor publice locale, a siguranței publice și/sau îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază finanțate prin prezenta măsură de finanțare vor conduce la valoarea adăugată a teritoriului din Defileul Mureșului Superior, îmbunătățind nivelul de trai și vor reduce decalajul dintre mediul urban și mediul rural.

3. Trimiteri la alte acte legislative :

- Reg. (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Reg. (UE) nr. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului;

- Reg. (UE) nr. 1407/2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis;
- R (UE) nr. 480/2014 de completare a R (UE) nr. 1303/2013
- R (UE) nr. 808/2014 de stabilire a normelor de aplicare a R (UE) Nr. 1305/2013
- Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale - republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr 489/2006 privind libertatea religiei și regimul general al cultelor - republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Alte acte legislative astfel cum vor fi prevăzute în Ghidul Solicitantului.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți:

- comunele și asociațiile acestora conform legislației naționale în vigoare din teritoriul Asociației GAL Defileul Mureșului Superior;

Beneficiari indirecți:

- comunitatea locală din localitățile în care se implementează proiectul și/sau din localitățile aferente teritoriului GAL Defileul Mureșului Superior;
- mediul privat din teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior;
- societatea civilă;
- persoanele defavorizate, inclusiv persoanele de etnie rromă, comunitățile marginalizate;
- persoanele cu dizabilități în urma investițiilor care prevăd realizarea unor facilități pentru acestea.

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.1. Acțiuni eligibile

- Înființarea, amenajarea spațiilor publice și de agrement pentru populația rurală (de ex: amenajate piețe centrale, amenajare parcări publice, mobilier stradal, terenuri de sport înființare/amenajare piste de biciclete etc.);
- Îmbunătățirea infrastructurii sociale (altele decât cele finanțate prin M5/6B) precum: infrastructura pentru comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială; construcții capele mortuare; înființarea și dotarea centrelor de tip after-school (care se regăsesc înafara incintei școlilor) etc;
- Înființarea/dezvoltarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale (ex. piețe agro-alimentare, târguri de animale etc.);
- Înființarea și/sau extinderea rețelei publice de iluminat;
- Achiziționarea de utilaje, echipamente pentru serviciile publice locale în cadrul comunelor;
- Modernizarea /reabilitarea clădirilor publice (ex: sediu primărie, dispensare, biblioteci comunale etc) inclusiv asigurarea de facilități în spații publice pentru persoanele cu dizabilități;

- Investiții privind reducerea consumului de energie: ex: energie verde pentru clădiri publice, lămpi LED pentru sistemul de iluminat public etc.;
- Investiții în servicii și/sau infrastructură privind protecția populației (ex: sisteme de supraveghere, Panouri Avertizare Evenimente Meteo Severe etc.)

6.2. Acțiuni neeligibile:

- Investiții care intră sub incidența proiectelor finanțate prin sM. 7.2. a Programului Național de Dezvoltare Rurală;
- Investiții în infrastructură care nu este de utilitate publică.
- Investiții care intră sub incidența proiectelor finanțate prin M5/6B din cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală GAL Defileul Mureșului Superior.

7. Condiții de eligibilitate

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;
- Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția trebuie să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală a GAL Defileul Mureșului Superior, sau cu strategia de dezvoltare locală a UAT-ului și/sau strategia de dezvoltare județeană;
- Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia.

8. Criterii de selecție

8.1. Impact: proiecte cu impact micro-regional în teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior;

8.2. Sustenabilitate: criteriul sustenabilitate se referă la potențialul de continuare a activității după finalizarea proiectului.

8.3. Inovare: Îndeplinirea acestui criteriu este dată de caracterul inovativ al soluțiilor propuse. Termenul „inovare” va fi utilizat în accepțiunea enunțată în PNDR 2014-2020”¹.

8.4. Mediu și climă: se urmărește alinierea la obiectivul transversal de la nivel european de protecție a mediului înconjurător și combatere a efectelor schimbărilor climatice, ex: construcția/modernizarea/reabilitarea prevede soluții privind eficiența energetică și protecția mediului;

Criteriile de selecție vor fi detaliate suplimentar în Ghidul Solicitantului și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Reg.(UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

9.1. Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele de utilitate publică, **negeneratoare de venit**. Si nu va depasi 200.000,00 euro,cu incadrarea in disponibilul pe Masura.

10. Indicatori de monitorizare

¹ Conform PNDR 2014-2020, Cap. 8, Sub-cap. 8.2, Secțiunea 8.2.15.3.2.1, p. 572

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/ infrastructuri îmbunătățite	25.372 pers.
6A	Locuri de muncă create	0
1A	Cheltuieli publice totale	1.042.395,640Euro

*acest indicator poate suferi modificări ulterior procesului de selecție a SDL-urilor prin alocarea unor sume suplimentare SDL-urilor care obțin nivelul cel mai înalt de calitate.